

Předmluva	7
1. POTŘEBY NEMOCNÉHO V OŠETŘOVATELSTVÍ	9
1.1. Potřeby nemocného v ošetřovatelském procesu	9
1.1.1. Bio-psycho-sociální jednotka organismu	9
1.1.2. Pojem potřeby člověka	10
1.2. Vztah motivace a potřeb	11
1.3. Klasifikace potřeb	11
1.3.1. Index biogenních potřeb	12
1.3.2. Index psychogenních potřeb (podle E.R. Hilgarda, 1962)	13
1.4. Hierarchie potřeb podle A. H. Maslowa	13
1.4.1. Hierarchicky organizovaný systém potřeb podle Maslowa:	14
1.5. Nemocný člověk a jeho potřeby	16
1.5.1. Faktory, které modifikují uspokojování potřeb člověka	16
1.6. Využití poznatků o potřebách lidí v práci sestry	17
2. HODNOCENÍ ÚROVNĚ SEBEPĚČE A SOBĚSTAČNOSTI NEMOCNÉHO	19
2.1. Aktivity denního života	19
2.1.1. Potřeby nemocného a aktivity denního života	19
2.1.2. Potřeby člověka a denní aktivity ve vybraných ošetřovatelských modelech	20
2.2. Seběpěče a soběstačnost	20
2.2.1. Hodnocení úrovně sebepěče a soběstačnosti nemocného	20
2.2.2. Klasifikace funkčních úrovní sebepěče podle M. Gordonové	21
2.2.3. Testy na hodnocení sebepěče a soběstačnosti nemocného	22
2.3. Ošetřovatelská diagnostika	23
2.3.1. Kategorie ošetřovatelských diagnóz NANDA	23
2.3.2. Očekávané výsledky	24
3. OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PĚCI O POHYBOVOU AKTIVITU NEMOCNÉHO	26
3.1. Pohyb a aktivita	27
3.1.1. Význam tělesné aktivity pro člověka	27
3.1.2. Pohyb a tělesná aktivita v ošetřovatelském procesu	28
3.1.3. Potřeba pohybu a tělesné aktivity	28
3.2. Faktory ovlivňující pohyb a tělesnou aktivitu	29
3.2.1. Fyziologicko-biologické faktory	29
3.2.2. Psychicko-duchovní faktory	34
3.2.3. Sociálně-kulturní vlivy	34
3.2.4. Faktory životního prostředí	34
3.3. Poruchy hybnosti	34
3.3.1. Poruchy polohy – imobilizační syndrom	35
3.3.2. Poruchy postoje, sedu, chůze	37
3.4. Ošetřovatelská anamnéza	39
3.4.1. Vyšetření hybnosti nemocného	39
3.4.2. Hodnocení sebepěče a soběstačnosti nemocného	39
3.4.3. Rozhovor s nemocným	39
3.5. Ošetřovatelská diagnostika	40
3.5.1. Kategorie ošetřovatelských diagnóz NANDA	40
3.5.2. Očekávané výsledky	44
3.6. Ošetřovatelská intervence	46
3.6.1. Mobilizace	46
3.6.2. Kondiční cvičení	47
3.6.3. Prevence tromboembolických komplikací	48
4. OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PĚCI O HYGIENU NEMOCNÉHO A OBLÉKÁNÍ	50
4.1. Význam hygienické péče	51
4.1.1. Potřeba hygieny	51
4.1.2. Hygienická péče (a oblékání) v ošetřovatelském procesu	52

4.2.	Faktory ovlivňující hygienickou péči a oblékání	52
4.2.1.	Fyziologicko-biologické faktory	52
4.2.2.	Psychicko-duchovní faktory	53
4.2.3.	Sociálně-kulturní faktory	53
4.2.4.	Faktory životního prostředí	54
4.3.	Změny na kůži	54
4.4.	Ošetrovatelská anamnéza	56
4.4.1.	Hodnocení celkové úpravy a vzhledu nemocného	56
4.4.2.	Posouzení stavu kůže	56
4.4.3.	Identifikace rizikových nemocných	56
4.4.4.	Rozhovor s nemocným	57
4.5.	Ošetrovatelská diagnostika	58
4.5.1.	Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA	58
4.5.2.	Očekávané výsledky	59
4.6.	Ošetrovatelské intervence – obecně:	60
4.7.	Ošetrovatelská problematika dekubitů	62
4.7.1.	Definice	62
4.7.2.	Historie	62
4.7.3.	Etiologie	62
4.7.4.	Klasifikace dekubitů	63
4.7.5.	Ošetrovatelská anamnéza	65
4.7.6.	Ošetrovatelská diagnostika	67
4.7.7.	Očekávané výsledky	67
4.7.8.	Ošetrovatelské intervence	67
5.	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PÉČI O SPÁNEK A ODPOČINEK	68
5.1.	Odpočinek a spánek	69
5.1.1.	Spánek a odpočinek v ošetrovatelském procesu	69
5.1.2.	Potřeba spánku	70
5.2.	Faktory ovlivňující spánek a odpočinek	70
5.2.1.	Biologicko-fyziologické faktory	70
5.2.2.	Psychicko-duchovní faktory	74
5.2.3.	Sociálně-kulturní faktory	75
5.2.4.	Faktory životního prostředí	75
5.3.	Poruchy spánku	75
5.4.	Ošetrovatelská anamnéza	76
5.4.1.	Anamnéza spánku	76
5.4.2.	Fyzikální vyšetření	76
5.4.3.	Diagnostické studie	76
5.4.4.	Rozhovor s nemocným	76
5.5.	Ošetrovatelská diagnostika	77
5.5.1.	Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA	77
5.5.2.	Očekávané výsledky	78
5.6.	Ošetrovatelské intervence	78
6.	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PÉČI O VÝŽIVU NEMOCNÉHO	80
6.1.	Správná výživa	81
6.1.1.	Potřeba výživy	82
6.1.2.	Výživa v ošetrovatelském procesu	82
6.2.	Faktory ovlivňující výživu	82
6.2.1.	Fyziologicko-biologické faktory	83
6.2.2.	Psychicko-duchovní faktory	84
6.2.3.	Sociálně-kulturní faktory	85
6.2.4.	Faktory životního prostředí	85
6.3.	Poruchy výživy	85
6.4.	Ošetrovatelská anamnéza	86
6.4.1.	Posouzení stavu výživy	86
6.4.2.	Identifikace nemocných s rizikem problémů ve výživě	87
6.4.3.	Hodnocení sebeběže a soběstačnosti nemocného	89
6.4.4.	Rozhovor s nemocným	89
6.5.	Ošetrovatelská diagnostika	90
6.5.1.	Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA	90
6.5.2.	Očekávané výsledky	92
6.6.	Ošetrovatelské intervence	93

7.	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PÉČI O VYPRAZDŇOVÁNÍ NEMOCNÉHO	95
7.1.	Vyprazdňování moče a stolice	95
7.1.1.	Potřeba vyprazdňování	95
7.1.2.	Vyprazdňování v ošetrovatelském procesu	96
7.2.	Faktory, které ovlivňují vyprazdňování stolice a moče	96
7.2.1.	Biologicko-fyziologické faktory	96
7.2.2.	Psychologické faktory	98
7.2.3.	Sociálně-kulturní faktory	98
7.2.4.	Faktory životního prostředí	99
7.3.	Poruchy vyprazdňování	99
7.3.1.	Poruchy vyprazdňování stolice	99
7.4.	Ošetrovatelská anamnéza	102
7.4.1.	Hodnocení vyprazdňování moče a stolice	102
7.4.2.	Hodnocení soběstačnosti nemocného v oblasti vyprazdňování	102
7.4.3.	Rozhovor s nemocným	103
7.5.	Ošetrovatelská diagnostika	104
7.5.1.	Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA	104
7.5.2.	Očekávané výsledky	107
7.6.	Ošetrovatelské intervence (obecné)	108
8.	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PÉČI O DÝCHÁNÍ	110
8.1.	Charakteristika dýchání	110
8.1.1.	Dýchání v ošetrovatelském procesu	110
8.1.2.	Potřeba dýchání	111
8.2.	Faktory, které ovlivňují dýchání	111
8.2.1.	Biologicko-fyziologické faktory	111
8.2.2.	Psychicko-duchovní faktory	112
8.2.3.	Sociálně-kulturní a ekologické faktory	112
8.3.	Poruchy dýchání	113
8.4.	Ošetrovatelská anamnéza	115
8.4.1.	Hodnocení dýchání	115
8.4.2.	Rozhovor s nemocným	116
8.5.	Ošetrovatelská diagnostika	116
8.5.1.	Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA	116
8.5.2.	Očekávané výsledky	118
8.6.	Ošetrovatelské intervence	119
8.6.1.	Správné dýchání	119
8.6.2.	Poloha nemocného	119
8.6.3.	Dechová gymnastika, nácvik dýchání	120
8.6.4.	Podpora expektorace	122
8.6.5.	Prevence pneumonií a atelektáz	123
9.	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES U NEMOCNÉHO BOLESTÍ	124
9.1.	Bolest	125
9.1.1.	Definice bolesti:	125
9.1.2.	Konceptuální model nemoci	126
9.1.3.	Bolest v ošetrovatelském procesu	127
9.2.	Faktory, které ovlivňují bolest	127
9.2.1.	Fyziologicko-biologické faktory	127
9.2.2.	Psychicko-duchovní faktory	130
9.2.3.	Sociálně-kulturní faktory, faktory životního prostředí	131
9.3.	Hodnocení bolesti	131
9.4.	Ošetrovatelská anamnéza	134
9.4.1.	Rozhovor s nemocným – otázky na posuzování bolesti	134
9.5.	Ošetrovatelská diagnostika	134
9.5.1.	Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA	134
9.5.2.	Očekávané výsledky	135
9.6.	Ošetrovatelské intervence	136
9.6.1.	Obecné zásady	136
9.6.2.	Léčba bolesti	137
9.6.3.	Psychoterapie bolesti	139
10.	JISTOTA A BEZPEČÍ V OŠETŘOVATELSKÉM PROCESU	140
10.1.	Jistota a bezpečí	141

10.1.1.	Jistota a bezpečí v ošetřovatelském procesu	142
10.1.2.	Potřeba jistoty a bezpečí	142
10.2.	Faktory ovlivňující potřebu jistoty a bezpečí	143
10.2.1.	Biologicko-fyziologické faktory	143
10.2.2.	Psychicko-duchovní faktory	144
10.2.3.	Sociálně-kulturní faktory	145
10.2.4.	Faktory životního prostředí	145
10.3.	Psychická odezva neuspokojené potřeby jistoty a bezpečí – strach, úzkost, hněv, smutek	145
10.4.	Ošetřovatelská anamnéza	146
10.4.1.	Rozhovor s nemocným – otázky na posouzení potřeby jistoty a bezpečí	146
10.5.	Ošetřovatelská diagnostika	147
10.5.1.	Kategorie ošetřovatelských diagnóz NANDA	147
10.5.2.	Očekávané výsledky	150
10.6.	Ošetřovatelské intervence	151
11.	SEBOKONCEPCE A SEBEÚČTA V OŠETŘOVATELSKÉM PROCESU	154
11.1.	Pojem sebekoncepce a sebeúcta	154
11.1.1.	Složky sebekoncepce	155
11.1.2.	Sebekoncepce a sebeúcta v ošetřovatelském procesu	156
11.2.	Faktory ovlivňující sebekoncepci a sebezpečí	156
11.2.1.	Biologicko-fyziologické faktory	156
11.2.2.	Psychicko-duchovní faktory	158
11.2.3.	Sociálně-kulturní faktory	159
11.3.	Ošetřovatelská anamnéza	160
11.3.2.	Rozhovor s nemocným	161
11.3.3.	Chování, které signalizuje poruchu sebekoncepce a snížení sebeúcty	161
11.4.	Ošetřovatelská diagnostika	162
11.4.1.	Kategorie ošetřovatelských diagnóz NANDA	162
11.4.2.	Očekávané výsledky	164
11.5.	Ošetřovatelské intervence – obecně	165
12.	„MODEL FUNGUJÍCÍHO ZDRAVÍ“ MARJORY GORDONOVÉ	166
12.1.	Položky (pomocné charakteristiky) jednotlivých oblastí 1 – 12 MODELU GORDONOVÉ	169
12.2.	Ošetřovatelská anamnéza a fyzikální vyšetření	171
12.2.1.	Základní screeningové fyzikální vyšetření sestrou	173
12.2.2.	Příklad	174
12.3.	Ošetřovatelská anamnéza a fyzikální vyšetření	175
12.4.	Stručně o autorce:	177
13.	PŘÍLOHY	178
13.1.	Kazuistika	178
13.2.	Ošetřovatelské diagnózy	182
	Použitá literatura :	184

13.2. OŠETŘOVATELSKÉ DIAGNÓZY

NANDA – North American Nursing Diagnosis Association

(modifikovaný seznam diagnóz schválených Severoamerickým sdružením pro sesterské diagnózy v roce 1994)

diagnóza	strana
Alterace kognitivních funkcí (Změny myšlenkového procesu)	
Bezmocnost	149
Bolest akutní	134
Bolest chronická	135
Dušení, rizikové faktory	
Duševní rovnováha, možnost její podpory	
Hypertermie	
Hypotermie	
Infekce, rizikové faktory	
Inkontinence moče – celková	105
Inkontinence moče – funkční	106
Inkontinence moče – reflexní	106
Inkontinence moče – stresová	106
Inkontinence moče – urgentní	106
Inkontinence stolice	105
Intoxikace, rizikové faktory	
Jednostranné poruchy vnímání a citlivosti	
Možnost aspirace	
Narušení funkcí rodiny alkoholismem	
Narušení funkcí rodiny – rodinná instabilita	
Násilí zaměřené na sebe nebo na okolí	
Nedostatečná nebo žádná spolupráce pacienta	
Nedostatek oddechové aktivity	
Neschopnost adekvátního dýchání	116
Nedodržování léčebného režimu – individuální přístup	
Nedostatek informací	59, 150
Objem tělesných tekutin – snížení	91
Objem tělesných tekutin – zvýšení	91
Omezení průchodnosti dýchacích cest	116
Perioperační poškození, rizikové faktory	
Pocity osamělosti	
Popírání daných skutečností	
Porucha sebekoncepcce (sebepojetí)	162
– narušený obraz těla	163
– změny v plnění rolí	163
– narušená osobní identita a sebeúcta	163
Poruchy kožní integrity – aktuální, potenciální	58
Poruchy polykání	91
Poruchy přízpůsobení	41
Poruchy sexuálního života	
Poruchy soběstačnosti – oblast hygieny	23, 58
Poruchy soběstačnosti – oblast oblékání	23, 58
Poruchy soběstačnosti – oblast výživy	23
Poruchy soběstačnosti – oblast vyprazdňování	23
Poruchy sociální interakce	
Poruchy spánku	77
Poruchy termoregulace	
Poruchy tkáňové integrity	
Poruchy tkáňové perfuze – ledviny, mozek, kardiovaskulární systém, GIT, periferie	
Poruchy ventilace plic po přerušení UPV	
Poruchy verbální komunikace	
Poruchy výměny plynů v plicích	116
Poruchy vyprazdňování moče	105
Poruchy výživy ze sníženého příjmu potravy	90

Poruchy výživy ze zvýšeného příjmu potravy	90
Poruchy (změny) dýchání	115
Poruchy (změny) hybnosti	40
Posttraumatická reakce	41
Průjem	104
Přízpůsobivost rodiny – neschopnost řešení problémů	41
Riziko úrazu (zranění – rizikové faktory)	40
Retence moče	107
Sexuální dysfunkce	
Smutek anticipační	
Smutek reaktivní	
Snížená obranyschopnost organismu	
Snížená schopnost vést vlastní domácnost	42
Snížení výkonnosti	40
Snížený srdeční výdej	
Sociální izolace	
Stavy beznaděje	148
Stavy duševní tísně	
Strach	147
Stresový syndrom ze změny prostředí	
Únava, únavový syndrom	77
Úzkost	148
Zácpa	104
Zácpa psychogenní, zácpa z poruch pasáže v tlustém střevě	
Zmatenost	
Změny smyslového vnímání	
Změny v tělesné teplotě	
Změny ústní sliznice	
Ztížené rozhodování s projevy nejistoty	